

ността на човешката душевност и битност, корелиращи с ограничеността и изостаналостта на социопропространствените характеристики на развиващата се там събитийност.

Поради това днес, в условията на динамично променящата се социално-историческа обстановка, на дълбоки и коренни реформи във всички сфери на обществения живот, е особено наложително да се търсят и възпитават у хората онези вертикализационни стремежи, които биха спомогнали да разкрият и развият най-хубавото от своята истинска човешка природа, а не да се съобразяват само и единствено с онези импулси на социалното пространство, които, макар да гарантират физическото просъществуване, в дълбоката си същност отвеждат към деформация и деградация на човешкото „Аз“. За циганите това е от още по-голямо значение, тъй като тяхната актуална социопропространствена дислоцираност, както и перспективите за тяхната близковременна ескалираща маргинализираност, могат на практика да катализират своеобразен бум на криминогенността, на дезадаптивността, на антиценностната им ориентация и изява, далеч по-мощни в сравнение със сегашните събития и процеси от този порядък в социалното пространство. Затова са нужни нови социални програми за ромите, които да лансират по-хуманизиращи вертикализационни стремежи у тях, както и да им гарантират достъпност в пределите на социалното пространство.

Пътят

Особен интерес представлява въпросът за **историческия път на ромите** в необятните територии на пространството. На циганоложките изследвания у нас вероятно тепърва предстои да направят многоаспектен анализ на биографията на пространственото движение на циганите, на неговата същност и специфика, на характеристиките на съдържателните, формалните и функционалните му измерения.

Естествено, този анализ би следвало да се реализира не само автономно, от позициите на „закрепостени и самозадоволяващи се“ отделни научни дисциплини и подходи, инструментариуми и интерпретативни системи. За да даде богати плодове, той трябва да бъде интердисциплинарен, да обединява и подчинява във и чрез